

Onderzoek naar het voorkomen van de otter in de Binnenveldse Hooilanden

De Europese otter is een marterachtig dier dat voornamelijk van vis leeft, en dat voorkomt in waterrijke gebieden met veel vis en genoeg oeverbegroeiing, zoals riet en struikgewas. Vroeger kwam de otter voor in waterrijke gebieden in heel Nederland, maar als gevolg van waterverontreiniging en sterfte in het verkeer is de soort in Nederland in 1988 uitgestorven. Vanaf 2002 zijn otters uitgezet in Nederland en is er hard gewerkt aan het herstel van het leefgebied, zoals herstel van waterkwaliteit en oevers en aanleg van faunapassages. Geleidelijk is er een nieuwe levensvatbare populatie ontstaan. Vanuit de huidige leefgebieden, vooral in Noord- en Oost-Nederland en Flevoland, zijn ze bezig met een gestage opmars naar geschikte gebieden in de rest van het land ([Telganger 2021-2.pdf \(zoogdiervereniging.nl\)](#)). Om de geslaagde herintroductie van de otter te vieren en aandacht te vragen voor de grote verkeerssterfte heeft de Nederlandse Zoogdiervereniging het jaar 2021 uitgeroepen tot het “Jaar van de otter” [[NEM](#) [Verspreidingsonderzoek Otter | De Zoogdiervereniging](#)]. Een in 2021 uitgebrachte film over de otter: “De otter, een legende keert terug” is te vinden op NPO Start.

Europese otter (*Lutra lutra*; Foto: Ellen van Norren).

De Binnenveldse Hooilanden lijken door de recente beheermaatregelen een geschikt leefgebied voor otters: er is visrijk water en langs de oevers van het Valleikanaal en de Kromme Eem zijn rust- en mogelijk ook nestplekken te vinden in riet en met struikgewas en bomen begroeide delen. Er zijn twee voor de hand liggende routes langs welke otters de Binnenlandse Hooilanden zouden kunnen bereiken. Dieren uit de Gelderse Poort zouden langs de Uiterwaarden van de Rijn en via de Blauwe

Kamer kunnen komen. Dieren vanuit Flevoland kunnen via het Eemmeer, Eem en Valleikanaal vanuit het Noorden naar de Binnenveldse Hooilanden komen.

De Bever- en Otterwerkgroep van de Zoogdiervereniging, CaLutra, doet in heel Nederland onderzoek naar de verspreiding van de otter. Vrijwilligers van de regio Utrecht-Oost van CaLutra hebben in het winterseizoen 2021-2022 op verschillende plekken langs het Valleikanaal, waaronder de Binnenveldse Hooilanden, gezocht naar spraints en andere ottersporen. Een otterspraint bestaat uit faeces, en/of een uit de darm afkomstige geleachtige substantie, en uitscheiding uit de anaalklieren. Hiermee markeert een otter zijn/haar territorium. Spraints zijn op specifieke plekken te vinden, zoals op taluds onder bruggen, en worden vooral in de winter veel afgezet. Een belangrijk kenmerk van een spraint is de karakteristieke visachtige geur en de aanwezigheid van visresten zoals schubben en graatjes.

Otterspraint (Foto: Ellen van Norren)

Eind februari 2021 zijn onder een brug over het Valleikanaal ter hoogte van Amersfoort diverse sporen van een bezoek door een otter gevonden. Eerder is in 2014 ([Nature Today | Otter terug in de Gelderse Vallei](#)) al eens een waarneming van enkele spraints onder een brug over het Valleikanaal ter hoogte van Wageningen en Rhenen gedaan. In de Binnenveldse Hooilanden zijn in 2021/2022 geen sporen gevonden. Op grond van de toenemende verspreiding in Nederland en de bovengenoemde vondsten lijkt er echter een kans dat het dier zich in de toekomst langs het Valleikanaal, en dus mogelijk ook in de Binnenveldse Hooilanden, zou kunnen vestigen.